

EURÓPSKA
KOMISIA

V Štrasburgu 10. 3. 2026
COM(2026) 116 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Investičná stratégia pre čistú energiu

1. Úvod

Prechod na čistú energiu je nevyhnutný pre strategickú autonómiu, konkurencieschopnosť a udržateľnú prosperitu Európy. Dekarbonizácia je príležitosťou pre hospodársky rast a zamestnanosť v celej Európe. Ako sa zdôrazňuje v Draghiho správe¹, premena našich ambícií na skutočnosť si vyžaduje nebývalú úroveň investícií, a najmä integrovanejší prístup k mobilizácii verejného a súkromného kapitálu.

Komisia odhaduje², že na dosiahnutie našich cieľov v oblasti energetickej transformácie a zabezpečenie cenovo dostupnej, efektívnej a čistej energie pre všetkých Európanov musí úroveň investícií do energetického sektora v rokoch 2026 až 2030 dosiahnuť približne 660 miliárd EUR ročne a v rokoch 2031 až 2040 sa musia zvýšiť na 695 miliárd EUR ročne. Je to výrazný nárast v porovnaní s priemerom 240 miliárd EUR ročne, ktorý bol zaznamenaný v rokoch 2011 až 2021. Tieto investície musia zahŕňať stranu ponuky (výroba), dopytu (energetická účinnosť) a infraštruktúry (sústavy).

Kľúčovú úlohu pri financovaní prechodu Európy na čistú energiu zohráva skupina Európskej investičnej banky (EIB), ktorá na tento účel kombinuje poskytovanie úverov, záruk, investícií a poradenskej podpory s cieľom urýchliť prechod na bezpečný, konkurencieschopný a nízkouhlíkový energetický systém. V tejto súvislosti má skupina v úmysle poskytnúť v nasledujúcich troch rokoch finančné prostriedky vo výške viac ako 75 miliárd EUR na podporu cieľov energetickej transformácie a tejto investičnej stratégie pre čistú energiu, pričom využije celý rad finančných produktov a poradenských služieb, ktoré má k dispozícii.

Urýchleniu týchto investícií pomáhajú okrem toho európske iniciatívy, ako napríklad Nástroj na prepájanie Európy – Energetika (CEF), Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a kapitoly REPowerEU. Stále však existujú prekážky, ktoré bránia rýchlosti a rozsahu mobilizácie súkromného kapitálu v segmentoch čistej energie. Zatiaľ čo Európa poskytuje regulačnú predvídateľnosť a politickú stabilitu pre dlhodobú mobilizáciu inštitucionálneho kapitálu, zdĺhavé postupy vydávania povolení a pripojenia do sústav spomaľujú zavádzanie a zvyšujú riziká. V dôsledku fragmentovaných trhov s odlišnými pravidlami, normami a plánovacími postupmi sa zvyšujú transakčné náklady a zabraňuje sa rozširovaniu. V mnohých oblastiach sa nezohľadňuje celá systémová hodnota investícií do čistej energie, čím sa znižuje ich príťažlivosť pre súkromných investorov. Najnovšie údaje naznačujú, že v niektorých odvetviach sa rast investícií spomaľuje a dokonca sa prepadá.

Súkromný kapitál je k dispozícii a musí sa mobilizovať

Rozsah investícií potrebných na energetickú transformáciu však výrazne presahuje kapacitu verejného financovania z vnútroštátnych rozpočtov, viacročného finančného rámca (VFR) a skupiny EIB. Verejné prostriedky sa nemajú používať ako primárny zdroj financovania, ale ako

¹ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_sk.

² Pokiaľ nie je uvedené inak, všetky údaje týkajúce sa investičných potrieb v tomto dokumente vychádzajú z modelovania na účel posúdenia vplyvu do roku 2040 [SWD(2024) 63 final].

strategická páka na prilákanie širšej kombinácie bankového financovania a financovania na kapitálovom trhu, čo v konečnom dôsledku zníži celkové náklady na transformáciu. To je mimoriadne dôležité najmä v energetickom systéme, ktorý je čoraz viac založený na počiatočných kapitálových výdavkoch. Okrem toho môže verejná podpora prispieť k rozloženiu nákladov na transformáciu počas životnosti aktív, čím sa zabráni krátkodobým prudkým nárastom cien.

Dosiahnutie miery a rozsahu investičných potrieb závisí od diverzifikácie zdrojov financovania, aby sa plne mobilizoval inštitucionálny kapitál, rizikový kapitál a súkromný kapitál, ako aj tradičnejšie zdroje. Z hľadiska budúcnosti bude na vytvorenie dostatočne hlbokých a likvidných kapitálových trhov nevyhnutný úspech únie úspor a investícií.

Cieľom tejto stratégie je uľahčiť mobilizáciu súkromných investícií do energetického sektora zlepšením prepojenia medzi dostupným súkromným kapitálom a európskou databázou energetických projektov. Odhaduje sa, že v Európe sa súkromne spravujú aktíva v hodnote 33,7 bilióna EUR³. Inštitucionálni investori (napr. poisťovatelia a dôchodkové fondy) majú v Európe pod kontrolou aktíva v hodnote viac ako 12 biliónov EUR⁴ a usilujú sa o dlhodobú a stabilnú návratnosť, ktorú im môžu poskytnúť energetické projekty, pokiaľ je zavedený vhodný rámec.

Investičná stratégia pre čistú energiu dopĺňa iniciatívy EÚ, ako aj opatrenia členských štátov zamerané na zníženie rizika a neistoty a vytvorenie stabilných a atraktívnych investičných podmienok, čím sa posilní konkurencieschopnosť a energetická bezpečnosť Európy.

2. UVOĽNENIE SÚKROMNÉHO KAPITÁLU V ROZSAHU POTREBNOM NA REALIZÁCIU ENERGETICKEJ TRANSFORMÁCIE

Táto investičná stratégia pre čistú energiu je preto navrhnutá s cieľom podporiť mobilizáciu súkromného kapitálu, cielené znižovanie rizika investícií a štruktúrovanú spoluprácu s finančnou komunitou.

PODPORA PRÍSTUPU NA KAPITÁLOVÉ TRHY PRE ENERGETICKÚ INFRAŠTRUKTÚRU

Pre európsku konkurencieschopnosť a bezpečnosť sú nevyhnutné zvýšené a urýchlené investície do sústav a sietí, ktoré sú základom energetického systému. V Draghiho správe sa upozorňuje na to, že samotné investície do výroby čistej elektriny nestačia; na zabezpečenie úspešnej energetickej transformácie je rovnako nevyhnutné aj súbežné úsilie o posilnenie a modernizáciu sieťovej infraštruktúry a systémovej integrácie, a to aj prostredníctvom inovačných a digitálnych riešení.

³ EFAMA, *Asset Management in Europe* (Správa aktív v Európe), 16. vydanie, 2024 a EFAMA, *Our Industry in Numbers* (Naše odvetvie v číslach) (stránka s aktuálnymi údajmi).

⁴ EIOPA: [EIOPA and the EU Institutions \(EIOPA a inštitúcie EÚ\) – Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov](#).

Súčasný mechanizmus financovania však nedokáže zmobilizovať kapitál v požadovanom rozsahu a požadovanou rýchlosťou.

Na prekonanie uvedených nedostatkov a na doplnenie balíka opatrení pre európske elektrizačné sústavy bude Komisia v úzkej koordinácii so skupinou EIB vykonávať cielený prístup, aby sa finančné práva na budúce peňažné toky spojené s energetickými aktívami transformovali na likvidné cenné papiere s investičným stupňom.

Okrem toho budú pri uvoľňovaní súkromného kapitálu zohrávať ústrednú úlohu legislatívne programy, ako aj ďalšie reformy prudenciálneho rámca pre poisťovateľov uskutočnené v rámci preskúmania delegovaného nariadenia Solventnosť II. Znížením nákladov na dlhodobé kapitálové investície a sekuritizácie a uznaním účinku záruk EÚ alebo vnútroštátnych záruk na zníženie rizika v kapitálových požiadavkách môžu tieto reformy podporiť investície do čistej energie. Od poisťovateľov sa bude vyžadovať, aby do svojho riadenia rizík zahrnuli výhľadovo orientované scenáre klimatickej zmeny, čím by sa mal ďalej podporiť postupný presun investícií k čistej energii.

Opatrenie 1: Posilnenie súvah prevádzkovateľov sústav

S cieľom zabezpečiť, aby prevádzkovatelia (prevádzkovatelia distribučných sústav a prevádzkovatelia prenosových sústav) mohli financovať rozsiahlu modernizáciu infraštruktúry a zároveň si zachovať vysoký úverový rating, bude zavedený súbor nástrojov prispôbených rôznym potrebám prevádzkovateľov:

a) investičný fond pre strategickú infraštruktúru (fond SII)

Mnohé kľúčové projekty energetickej transformácie sa nepodariť finančne uzavrieť z dôvodu nedostatku vlastného kapitálu, ktorý nedokáže pokryť samotné sektorové fondy ani súkromní investori. Na riešenie tohto problému bude **investičný fond pre strategickú infraštruktúru (fond SII)** pôsobiť ako **kapitálová platforma**, ktorá uľahčí cielené **spoločné investovanie** spolu s infraštruktúrnymi fondmi.

Skupina EIB prijme záväzok v orientačnej výške až do 500 miliónov EUR, čím poskytne potrebný **stabilizačný kapitál** na investície do konkrétnych projektov energetickej infraštruktúry. Tento model spolupráce umožňuje súkromným správcam využiť dlhodobý investičný horizont a technické znalosti EIB, čím sa zabezpečí mobilizácia rozsiahleho súkromného kapitálu do najkritickejších segmentov európskej energetickej siete.

Spoločné investície umožňujú cielene podporovať tie projekty alebo spoločnosti, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov alebo majú problém získať dostatočný kapitál na splnenie svojich investičných plánov. Zabezpečuje sa tak maximalizácia vplyvu skupiny EIB prostredníctvom cielených stratégií zameraných na jasne vymedzené prioritné oblasti politiky, ktoré by sa ťažko vyvážili tradičnými všeobecnými stratégiami dostupnými na trhu.

b) nástroj na sekuritizáciu prevádzkovateľov

Komisia a skupina EIB majú v úmysle spolupracovať na nástroji na sekuritizáciu prevádzkovateľov (OSF), ktorý vychádza zo zavedenej úlohy skupiny EIB pri financovaní európskej energetickej infraštruktúry. Cieľom tejto iniciatívy by bolo doplniť existujúce nástroje EIB hodnotením podsúvahových finančných štruktúr, ktoré by mohli premeniť budúce regulované príjmy na okamžitú likviditu. Hlavným cieľom je posúdiť, ako možno účinne mobilizovať inštitucionálny kapitál a zároveň zabezpečiť, aby hmotný majetok zostal vo verejnom vlastníctve. Zosúladením období financovania s dlhým životným cyklom aktív sústav by OSF mohol pomôcť zmierniť riziká refinancovania a znížiť celkové náklady na kapitál, čím by sa podporil rozvoj sústavy bez zbytočného tlaku na energetické tarify. Navrhovaný rámec zostáva flexibilný, aby sa prispôbil rôznym potrebám trhu a profilom prevádzkovateľov. Hoci prevádzkovatelia veľkých sústav môžu využívať samostatné emisie, nástroj je otvorený aj skúmaniu združovania viacerých rôznych prevádzkovateľov sústav ako jednej z potenciálnych možností, najmä pre menšie subjekty.

c) hybridné dlhopisy

EIB podporuje investície regulovaných podnikov verejných služieb prostredníctvom nákupu hybridných dlhopisov⁵. Účasť skupiny EIB ako hlavného investora je pozitívnym signálom pre ostatných investorov a zvyšuje záujem o proces získavania finančných prostriedkov. Takisto posilňuje finančnú situáciu prevádzkovateľov, pretože s použitými nástrojmi sa zaobchádza ako s vlastným kapitálom, čo je výhodné pre ich súvahy.

Opatrenie 2: Podpora prístupu prevádzkovateľov k financovaniu prostredníctvom sekuritizácie úverov a sprostredkovaných úverov pre malých prevádzkovateľov

Komisia spolu s EIB preskúma, ako lepšie podporiť prístup prevádzkovateľov sústav k financovaniu uvoľnením úverovej kapacity bánk, čo by bankám umožnilo poskytovať nové úvery prevádzkovateľom sústav bez priamej závislosti od verejných dotácií alebo štátnych rozpočtov a zároveň by sa do nich mohol zapojiť súkromný inštitucionálny kapitál.

Cieľom je motivovať komerčné banky, aby prevádzkovateľom sústav poskytovali nové úvery, a to aj prostredníctvom podpory sekuritizácie existujúcich úverových portfólií v súlade s rámcom EÚ pre sekuritizáciu, aby zúčastnené banky využili uvoľnenú bilančnú kapacitu na poskytovanie nových úverov prevádzkovateľom sústav. Skupina EIB by sa na tejto iniciatíve mohla podieľať svojimi existujúcimi produktmi vrátane sekuritizácie – v závislosti od preukázaného dopytu.

Okrem toho, vzhľadom na to, že prostredie prevádzkovateľov distribučných sústav v EÚ sa skladá z veľkého a rôznorodého počtu prevádzkovateľov s rôznou veľkosťou, právnym prostredím a regulačnými režimami, môžu regionálne a miestne komerčné banky zohrávať dôležitú úlohu pri

⁵ S hybridnými dlhopismi sa čiastočne zaobchádza ako s vlastným kapitálom, umožňujú prevádzkovateľom zvýšiť svoju mieru zadlženia, a teda aj investičnú kapacitu bez toho, aby porušili úverové limity alebo oslabili existujúce vlastníctvo a kontrolu.

prekonávaní roztrieštenosti sektora a podpore agregácie projektov pre malých prevádzkovateľov. Po nedávnom oznámení prvej operácie *Growth for Energy* (Rast pre energetiku)⁶ bude EIB túto iniciatívu rozširovať na základe špecifik a potrieb jednotlivých členských štátov. Touto iniciatívou sa posilní schopnosť miestnych bankových sietí poskytovať úvery malým prevádzkovateľom.

ZNÍŽENIE RIZIKA PROSTREDNÍCTVOM STRATEGICKÉHO VYUŽÍVANIA VEREJNÝCH FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

Verejný kapitál zohráva životne dôležitú úlohu pri znižovaní rizík a mobilizácii súkromného financovania pre prechod na čistú energiu. VFR je kľúčovým nástrojom na zníženie rizika investícií do čistej energie, keďže poskytuje kľúčové verejné financovanie, a to aj prostredníctvom Programu InvestEU, ktorý je hlavným investičným programom Európskej únie. Programom InvestEU sa podporujú investície do čistej energie prierezovým spôsobom prostredníctvom záruk, čo umožňuje investície do projektov a podnikov zameraných na všetky fázy vývoja vrátane začatia a rozširovania podnikateľskej činnosti, ako aj zavádzanie. V rámci Programu InvestEU sa doteraz zmobilizovalo viac ako 57 miliárd EUR na investície súvisiace s energetikou.

V návrhu Komisie na ďalší VFR sa potvrdzuje pokračujúca podpora výroby čistých technológií a jej dodávateľského reťazca⁷ a projektov energetickej transformácie, a to aj vo fáze výskumu a inovácie, okrem iného posilnením finančných nástrojov na mobilizáciu súkromných investícií. Financovanie investícií do energetiky je k dispozícii najmä v rámci NRPP, ECF, Horizontu Európa a v rámci Nástroja na prepájanie Európy (NPE) v oblasti energetiky, ktorého rozpočet bol päťnásobne zvýšený zhruba na 30 miliárd EUR. Výskumný a vzdelávací program Euratomu bude aj naďalej kľúčovým nástrojom na podporu jadrového výskumu a inovácií.

V júni 2025 Komisia prijala rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle⁸, v ktorom sa stanovujú kritériá, ktoré bude Komisia uplatňovať pri posudzovaní návrhov pomoci členských štátov na finančnú podporu so zámerom dosiahnuť ciele Dohody o čistom priemysle a prechodu na emisne neutrálne hospodárstvo. Rámcom štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle sa umožní rýchle poskytovanie pomoci na projekty. Prispieva k odolnosti EÚ tým, že sa ním urýchlí nezávislosť od dovozu fosílnych palív, dekarbonizácia priemyslu a nové investície do výroby čistých technológií, pričom sa zároveň zachováva integrita jednotného trhu.

Komisia vyzýva členské štáty, aby využívali rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle na urýchlienie čistej energie, opatrení nefosílnnej flexibility a kapacitných mechanizmov, ako aj opatrení na dekarbonizáciu priemyslu, a aby prispeli k zníženiu rizika investícií do týchto prioritných oblastí prostredníctvom osobitných investičných fondov. Komisia odhaduje, že pomocou rámca štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle by sa mohli zmobilizovať

⁶ V rámci tejto operácie EIB pokrýva určitý percentuálny podiel expozície komerčných bánk voči úverom na oprávnené energetické projekty na úrovni komunálnych podnikov verejných služieb, čo banke umožňuje prideliť menej kapitálu na každý čiastkový úver, čím sa zvyšuje jej úverová kapacita, pozri <https://www.eib.org/en/press/all/2025-469-eib-and-commerzbank-join-forces-for-eur1-2-billion-energy>.

⁷ V súlade s nariadeniami akt o emisne neutrálnom priemysle a akt o kritických surovinách.

⁸ Ďalšie informácie nájdete na: https://competition-policy.ec.europa.eu/about/contribution-clean-just-and-competitive-transition/clean-industrial-deal-state-aid-framework-cisaf_sk.

investície v rozsahu trojciferných miliárd, ak budú členské štáty pokračovať v zavádzaní podobných systémov, aké boli vytvorené v zmysle dočasného krízového a transformačného rámca⁹.

V rámci Dohody o čistom priemysle Komisia takisto vypracovala odporúčanie na navrhnutie nákladovo efektívnych, jednoduchých a včasných daňových opatrení, ktorými sa stimulujú investície do čistých technológií a dekarbonizácie priemyslu¹⁰.

Opatrenie 3: Znižovanie rizika inovačných technológií na výrobu čistej energie a dlhodobé uskladňovanie

Medzinárodná agentúra pre energiu odhaduje, že **zníženie emisií potrebné do roku 2050 bude približne z 35 % závisieť od technológií, ktoré ešte nie sú dostupné na trhu**¹¹. Úspech transformácie je štrukturálne závislý od inovácií, t. j. od zavedenia novej generácie technológií čistej energie, ktoré budú schopné poskytovať cenovo dostupnú, spoľahlivú a dekarbonizovanú energiu vo veľkom meradle. Komisia navrhuje tieto opatrenia na podporu inovácií:

a) Uvedenie novej generácie technológií čistej energie na komerčné využitie

Komisia v spolupráci so skupinou EIB zintenzívni podporu súkromných investícií do inovačných technológií čistej energie [napr. dlhodobé uskladňovanie energie, plávajúce veterné elektrárne, plávajúce solárne elektrárne, energia z oceánov (vlny a energia prílivu a odlivu) a vzduchom prenášaná veterná energia; nové formy zavádzania obnoviteľných zdrojov energie, ako je agrovoltika, pokročilé riešenia obnoviteľných zdrojov energie na biologickej báze, zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCS) a využívanie a ukladanie oxidu uhličitého (CCUS)] a na rozšírenie zavedených technológií na nové trhy so špecifickými rizikami rozvoja (napr. geofyzikálne neistoty v prípade geotermálnych projektov). To by mohlo zahŕňať posilnenie alebo rozšírenie existujúcich mechanizmov, ako sú rizikové dlhové a kapitálové operácie, ktoré môžu získať podporu z programu InvestEU. Preskúma aj investovanie do fondov zameraných na technológie čistej energie vrátane dlhodobého uskladňovania energie.

Okrem toho je potrebné na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ posilniť znižovanie rizika v oblasti čistých technológií, najmä v prípadoch, keď sme závislí od vysokorizikových dodávateľov z tretích krajín, ako napríklad v prípade solárnych meničov. Je nevyhnutné vykonať dôkladnú analýzu kybernetickobezpečnostných rizík v prípade každého zavádzania technológií, ktoré sa zvažujú na financovanie, a podľa potreby určiť vhodné opatrenia na zmiernenie rizík.

Vďaka posilnenému a rozšírenému systému obchodovania s emisiami sa zväčšia hospodárske stimuly pre technológie čistej energie, čím sa znížia požiadavky na finančnú podporu. Príslušná

⁹ Pracovný dokument útvarov Komisie, sprievodný dokument k rámcu štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle [SWD(2025) 850 final, 4.11.2025, s. 22].

¹⁰ Odporúčanie Komisie z 2. 7. 2025 o daňových stimuloch na podporu Dohody o čistom priemysle a vzhľadom na rámec štátnej pomoci pre Dohodu o čistom priemysle [C(2025) 4319 final].

¹¹ Medzinárodná agentúra pre energiu, *Net Zero by 2050 – A Roadmap for the Global Energy Sector* (Nulová bilancia do roku 2050 – plán pre globálny energetický sektor), 2021.

grantová podpora sa bude naďalej poskytovať z programu Horizont Európa a Inovačného fondu. Napríklad v rámci pracovného programu Horizontu Európa na roky 2026 – 27 Komisia vyhlasuje hlavnú výzvu v hodnote 600 miliónov EUR na podporu Dohody o čistom priemysle a na urýchlenie technologickej vyspelosti pokročilých demonštračných zariadení v oblasti čistých technológií a dekarbonizácie priemyslu a ich pripravenosti na trh. Okrem toho Komisia ako súčasť pripravovaného strategického plánu pre digitalizáciu a umelú inteligenciu v energetike spustí opatrenie zamerané na digitalizáciu vydávania povolení s cieľom podporiť vývoj pilotného digitálneho portálu na vydávanie povolení s nástrojmi generatívnej umelej inteligencie.

b) Malé modulárne reaktory/pokročilé modulárne reaktory (SMR/AMR)

Niekoľko koncepcií SMR vrátane pokročilých modulárnych návrhov a návrhov IV. generácie smeruje k demonštrácii v tomto desaťročí. Komisia dnes prijíma stratégiu rozvoja a zavádzania SMR v Európe¹². Ak sa majú tieto technológie dostať do fázy komerčného využívania začiatkom 30. rokov 21. storočia, musíme sa zaoberať výzvami v oblasti financovania v dôsledku vyšších rizík spojených s technológiami a ich zavádzaním.

Skupina EIB bude prostredníctvom rizikového dlhu a iných finančných produktov podporovať znižovanie rizika investícií v súlade so stratégiou malých modulárnych reaktorov, ako aj súvisiace zariadenia a dodávateľské reťazce palivového cyklu, ktoré môžu získať podporu aj v rámci Programu InvestEU¹³.

c) Podpora rozširovania nových technológií čistej energie prostredníctvom Európskeho fondu pre scaleupy

Ako súčasť Stratégie EÚ pre startupy a scaleupy zverejnenej v máji 2025 spustila Komisia súkromne spravovaný a spolufinancovaný Európsky fond pre scaleupy na pokrytie diery vo financovaní špičkových technologických scaleupov a prelomových scaleupov. Podnikové rizikové fondy v oblasti energetiky a ďalší potenciálni investori, ktorí majú záujem o inovačnú čistú energiu, sa už teraz môžu pripojiť k existujúcej sieti dôveryhodných investorov s cieľom stať sa investičnými partnermi Európskej rady pre inovácie, ktorú doplní Európsky fond pre scaleupy.

d) Posilnenie financovania energetickej účinnosti

Komisia spolu so skupinou EIB pracuje na posilnení produktu záruky udržateľnosti InvestEU, ktorý spravuje EIF. Táto zvýšená kapacita spolu so zavedením nových príležitostí prostredníctvom spoločných investícií následne umožní ďalší prístup k produktu na účely dekarbonizácie a energetickej účinnosti MSP.

V súlade s Akčným plánom pre cenovo dostupnú energiu Komisia a skupina EIB v roku 2026 spustia pilotný program, ktorého cieľom je získať financovanie vo výške 500 miliónov EUR, aby

¹² Oznámenie Komisie „Budúci vývoj a zavádzanie malých modulárnych reaktorov (SMR) v Európe“, COM(2026) 117.

¹³ Záruku InvestEU nemožno použiť na operácie zamerané na vyradovanie z prevádzky, prevádzku, úpravu alebo výstavbu jadrových elektrární.

sa takisto urýchlilo ponúkanie a zavádzanie modelov tzv. energetickej účinnosti ako energetickej služby, a to popri sektorových investičných fondoch a s potenciálnou podporou Poradenského centra InvestEU. Doplní sa tým súčasná podpora skupiny EIB pre energetické služby a riešenia v oblasti dekarbonizácie pre MSP.

V nasledujúcom VFR sa posilnenie energetickej účinnosti podporí z nového Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť (ECF). Nástroj na urýchlenie energetickej účinnosti by mohol využívať nástroje fondu ECF (napr. kombináciu grantov, návratnej podpory, poradenských služieb, ako je pomoc pri vypracovaní projektov). Podporí sa ním združovanie investičných projektov vrátane vykurovania a chladenia, aby sa zvýšil ich prístup na kapitálové trhy, čím sa uľahčí rozvoj obchodovateľného trhu s energetickou účinnosťou.

Skupina EIB môže zohrávať kľúčovú úlohu tým, že navrhne konsolidovanú ponuku financovania (napr. pôžičky, záruky a granty), a to aj prostredníctvom vlastných zdrojov.

Únia by mohla poskytovať podporu prostredníctvom nástroja ECF InvestEU a nástrojov, ako je iniciatíva energetickej efektívnosti pre MSP, a to vo forme návratnej podpory, poradenskej podpory a grantov.

e) Zabezpečenie synergií a maximalizácia účinného verejného financovania prechodu na čistú energiu

Členské štáty využívajú aj vnútroštátne fondy na znižovanie rizika investícií do čistej energie; nedostatočná koordinácia medzi nimi však môže viesť k neefektívnosti. S použitím existujúcich rámcov, ako je osobitná skupina pre energetickú úniu a rada investícií do energetickej transformácie do (pozri opatrenie 4), Komisia uľahčí výmenu informácií a spoluprácu medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o zavádzanie ich vlastných vnútroštátnych systémov verejného financovania (napr. prostredníctvom národných podporných bánk). Cieľom je poskytovať politické usmernenia týkajúce sa spoločných priorít a optimalizovať využívanie zdrojov, zabrániť duplicite vo výskume a vývoji a v cezhraničných projektoch a podporiť cezhraničnú spoluprácu, výmenu najlepších postupov a pilotné projekty.

MODERNIZOVANÝ INVESTIČNÝ DIALÓG A STRATEGICKÉ FINANCOVANIE

Opatrenie 4: Zriadenie rady investícií do energetickej transformácie

Komisia zriadi radu investícií do energetickej transformácie, ktorú tvoriť zástupcovia investičných (vrátane inštitucionálnych investorov) a iných finančných inštitúcií, členské štáty a vysokí úradníci EÚ. Bude slúžiť ako osobitná energetická platforma pre strategickú spätnú väzbu, ktorá pomôže zabezpečiť, aby politiky a financovanie EÚ boli v súlade s potrebami investorov a podporovali dlhodobé súkromné investície v energetickom sektore, pričom bude vychádzať zo skúseností z dialógu investorov o energetike, ktorý bol založený v roku 2022. Zabezpečí, aby jej činnosti prebiehali bez toho, aby sa prekrývali alebo zasahovali do budúcich riadiacich štruktúr ECF. Bude zahŕňať aj rozmer inovácií a zavádzania na trh v koordinácii s Európskym

strategickým plánom pre energetické technológie a preskúma možné synergie s investičnou platformou T-MED.

Rada investícií do energetickej transformácie bude mať podskupinu zloženú zo zástupcov skupiny EIB, medzinárodných finančných inštitúcií (IFI), národných podporných bánk a inštitúcií (NPBI) a iných národných verejných bánk, ktorá bude diskutovať o úlohe týchto inštitúcií pri posilňovaní finančných tokov pre energetické projekty a zvyšovaní mobilizácie súkromného kapitálu.

3. ZÁVERY A ĎALŠIE KROKY

Investovanie do **prechodu na čistú energiu** znamená investíciu do našej bezpečnosti, konkurencieschopnosti a udržateľnosti. Zámerom tejto stratégie a jej cieľových opatrení je pomôcť mobilizovať rozsiahly inštitucionálny súkromný kapitál na základe poznania, že pre európsku konkurencieschopnosť, bezpečnosť a dekarbonizáciu sú potrebné ďalšie súkromné investície do prechodu na čistú energiu.

Stratégia vychádza z existujúceho politického a finančného rámca. Európska únia má pevný a predvídateľný právny rámec a jej politický program je jasne stanovený. Rozsah a povaha potrebných investícií sa ďalej objasní v **pripravovanom rámci politík v oblasti klímy a energetiky na nasledujúce desaťročie**. Komisia vo **4. štvrtroku 2026** predloží **posúdenie potrieb energetického systému pre čistý prechod (ENACT) a legislatívny balík na obdobie po roku 2030**, ktorý bude vychádzať z komplexného posúdenia vplyvu s cieľom aktualizovať **veľkosť a povahu** investičných potrieb a poskytnúť ďalšie podrobnosti a poznatky na podporu rozhodovania investorov a orgánov verejnej správy.

V budúcich národných energetických a klimatických plánoch by sa malo jasne rozlišovať medzi **príspevkom verejného financovania a možnosťou súkromných investícií**. Pomôže to zlepšiť pochopenie možností verejného financovania a súkromných investícií v členských štátoch, čím sa zabezpečí cielené využívanie zdrojov. **VFR na roky 2028 – 2034** a vnútroštátne systémy verejnej podpory budú rozhodujúce ako páka na uvoľnenie súkromného financovania.

Úspešné vykonávanie investičnej stratégie pre čistú energiu si vyžaduje strategické zosúladenie fondov EÚ a podporných politík, ako aj spoločné zapojenie inštitúcií EÚ, členských štátov, inštitucionálneho kapitálu a súkromných finančných subjektov. **Kľúčovým partnerom pri vykonávaní tejto stratégie je skupina EIB, ktorá sa zaviazala, že v priebehu nasledujúcich troch rokov na podporu cieľov stratégie vynaloží financie v celkovej výške 75 miliárd EUR.** **Program InvestEU** posilní právomoci skupiny EIB a ostatných implementujúcich partnerov v oblasti vysokorizikových operácií.

Stratégia prinesie výsledky až vtedy, keď sa bude plne a účinne vykonávať. Komisia bude realizovať a monitorovať pokrok pri plnení cieľov stratégie prostredníctvom rady pre investície do energetickej transformácie, ktorá poskytuje štruktúrované partnerstvo s investičnou komunitou. **Európska komisia zvolá prvé zasadnutie rady pre investície do energetickej transformácie v 2. štvrtroku 2026.** Pokrok sa bude monitorovať aj v rámci osobitnej skupiny pre energetickú úniu.

Rozsah investičnej výzvy je značný. Rovnako značný je však aj dostupný súkromný kapitál, ktorý by sa mohol zmobilizovať na energetickú transformáciu. **Urýchlenie tempa investícií je pre EÚ mimoriadne dôležité, aby sa zvýšila jej konkurencieschopnosť** a aby sa splnili ciele Dohody o čistom priemysle a Akčného plánu pre cenovo dostupnú energiu.